

Tersane Çalışanlarında Meslek Hastalıkları

Tersanede Çalışıyorum: Karşılaşabileceğim meslek hastalıkları nelerdir?

Tersanede çalışıyorsanız ağır sanayi, metal işçiliği, kaynak, kesim ve elektrik işleri gibi birçok faaliyeti kapsayan bir işinizin olduğunu söyleyebiliriz.

Gerekli önlemler alınmadığı takdirde tersanede yapılan birçok iş, sağlığınız için risk taşır. Karşılaşabileceğiniz meslek hastalıklarını sıralayalım:

Toza Maruziyet Kaynaklı Sorunlar:

Çapak temizleme ve raspa işlemleri sırasında toza maruz kalıyor olabilirsiniz. Eğer çalıştığınız yerde gerekli önlemler alınmadıysa akciğer sorunları yaşama ihtimaliniz artar. Solunumla ilgili olarak yaşayabileceğiniz hastalıklar ve belirtileri şunlardır:

Akciğer Kanseri: Paslanmaz çelik kaynakçılığı yapıyorsanız krom, berilyum ve nikel maruziyetiniz akciğer kanserine sebep olabilir. Hastalığın belirtileri şunlardır:

- Göğüs ve nefes darlığı,
- Giderek artan şiddetli öksürük,
- İştahsızlık ve yutma güçlüğü,
- Halsizlik ve vücut ağrısı.

Asbestoz: 5-10 yıl süreyle tersanelerde kapalı alanda çalışmanız sonucunda ortaya çıkabilir.

Özellikle kaynakçıysanız asbestoz maruziyetiniz sorgulanmalıdır.

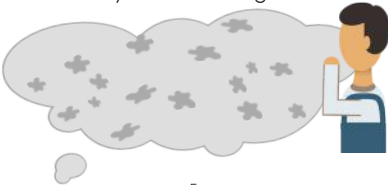
Ayrıca gemi yapımında sıklıkla kullanılan taş yününün, geçmişte asbest ile karıştırıldığı bilinmektedir.

Asbestoz hastalığı;

- Solunum yetmezliği,
- Hiper tansiyon,
- Kalp yetmezliği,
- Akciğer kanseri gibi tehlikeli

sonuçlara varabilir.

İlk dönem belirtileri öksürük, balgam ve göğüs ağrısı gibi diğer akciğer hastalıklarıyla benzerlik gösterir.

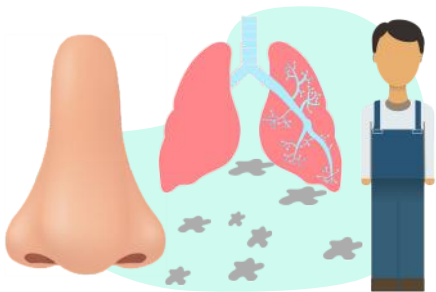

Silikozis: apak giderme ya da yüzey temizleme için, içinde silika maddesi bulunan kum veya benzer taş tozları kullanıyorsanız bu sizin silikozis hastalığına yakalanmanıza sebep olabilir. Hastalığın ilk dönem belirtileri diğer akciğer rahatsızlıklarıyla benzerdir. İlerleyen dönemlerdeyse kilo kaybı, hipertansiyon, dem ve cilt değişiklilerine sebep olabilir. Maruz kaldığınız tozun yoğunluğuna, parçacık boyutuna ve maruziyet süresine bağlı olarak hastalığın etkileri ve ilerleyişi değişebilir. Ancak lmcl sonuçlara varabilen bu hastalığın tedaviyle giderilmesinin mümkün olmadığını belirtelim. O yüzden meslek hastalıkları yüzde yüz önlenebilir ama çoğu zaman tedavi edilemeyen hastalıklardır.

Mesleki astım: Öksürük, göğüste şişkinlik hissi, nefes darlığı, hırıltı.

Kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOAH): Temel olarak solunum yolunun daralmasıyla kendisini gösteren bir hastalıktır.

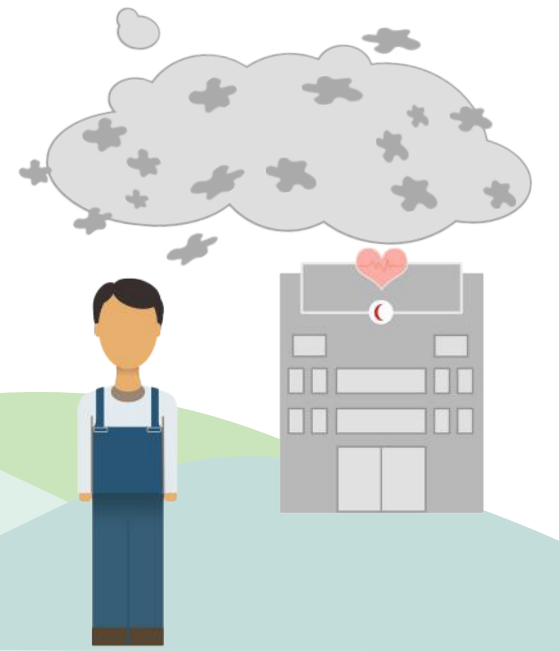
İlk dönem belirtileri; öksürük, balgam çıkarma, nefes darlığı, solunum güçlüğüdür. İleri dönemlerdeyse ayaklarda şişme, iştahsızlık ve kilo kaybı yaşanır.

Önemli!

Meslek hastalıkları denildiğinde ilk akla gelen sorunlardan biri akciğer hastalıklarıdır. Bu sebeple solunumunuzla ilgili herhangi bir problemle karşılaştığınızda toza maruziyetiniz ısrarla sorgulanmalıdır.

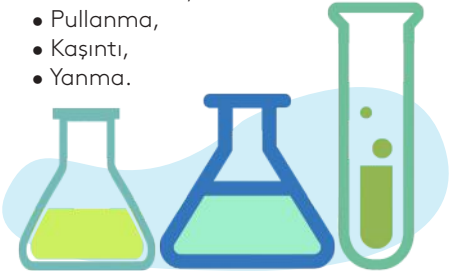

Kimyasal Kaynaklı Sorunlar:

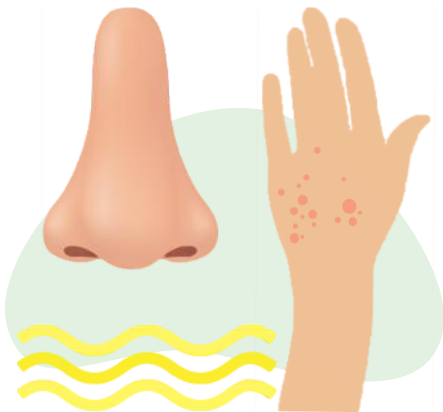
Gemi yapım ve onarımında oksijen, LPG, deniz tutkalı, cam elyafı,aseton, sentetik reçine ve reçinelerden elde edilmiş jelkot gibi birçok kimyasal kullanılır. Vücudunuza zarar verecek ölçüde bu kimyasallara maruz kalıyorsanız cildinizde gözlemleyebileceğiniz değişikliklerden bazıları şunlardır:

- Kabarma,
- Sızıntı,
- Kabuklanma,
- Pullanma,
- Kaşıntı,
- Yanma.

Özellikle kırmızı renkte, kabuk bağlamış ve kaşıntı hissi yaratan döküntüler egzemanın (deri iltihabı) ya da kontakt dermatitin (deri reaksiyonu) belirtisi olabilir.

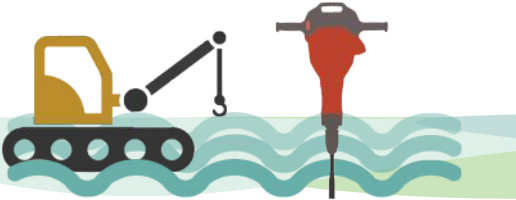
Ayrıca boğazda ve burunda iltihaplanma sorunu yaşayabilirsiniz.

Titreşimli Makine Kullanımı

Kaynaklı Sorunlar:

Gemi ve yat üretimi sırasında vinç, forklift, testere, titreşimli zımpara, el planyası, matkap gibi titreşimli makineler kullanılır. Bu makineleri uzun süre kullanıyorsanız parmaklarınızda ve ellerinizde karıncalanma fark edebilirsiniz. İlerleyen dönemlerdeyse dokunma duyusunda azalma hissedebilirsiniz. Maruz kaldığınız titreşim sebebiyle kemik ve eklem hasarları oluşabilir. Bunlardan biri Karpal Tünel adı verilen el bileğindeki sinir sıkışmasıdır.

Belirtiler şunlardır:

- Elde şişme ve uyuşma,
- Parmaklarda sertleşme,
- Uyku bozukluğu,
- Elde kuvvet kaybı.

Beyaz parmak hastalığı (Raynaud hastalığı) karşılaşılabileceğiniz bir diğer sorundur. Bu hastalık genellikle el ve ayak parmaklarındaki kan damarlarının daralması ve kanın derinin yüzeyine ulaşamaması sebebiyle oluşur. Hastalık sebebiyle ciltte beyaz ve mavi bir görüntü oluşur. Hastalık ilerlediğindeyse ciltte yaralar ve doku ölümleri görülür.

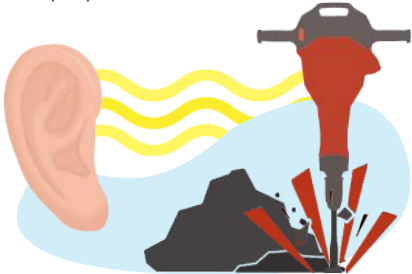

Gürültü Kaynaklı Sorunlar:

Kesme, delme, parlatma, yükleme ve taşıma bölümlerinde çalışıyorsanız, gürültü kaynaklı sorunlar yaşayabilirsiniz.

Maruz kaldığınız gürültü sebebiyle;

- Geçici ya da kalıcı işitme kaybı,
- Yorgunluk,
- Baş dönmesi,
- Kulak çınlaması,
- Sinirlilik,
- Uyku bozuklukları gibi sorunlarla karşılaşabilirsiniz.

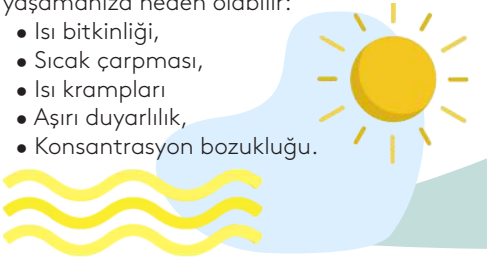

Sıcaklık Kaynaklı Sorunlar:

Açık alanda çalışmak zorunda kalmanız hava sıcaklıklarının yüksek olduğu zamanlarda sizin için sorun yaratabilir. Özellikle yüksekte çalışıyorsanız sıcaklık sebebiyle hissettiğiniz rahatsızlık daha fark edilir olacaktır. Ayrıca fiziksel olarak hareketli olmanız, kullandığınız ekipmanların sıcaklığı ve nem gibi sebeplerle daha da konforsuz koşullarda çalışmak zorunda kalabilirsiniz.

Hissedilen bu sıcaklık şu sorunları yaşamanıza neden olabilir:

- Isı bitkinliği,
- Sıcak çarpması,
- Isı krampları
- Aşırı duyarlılık,
- Konsantrasyon bozukluğu.

Önemli!

Hastalıkların belirtileri birbirine benzerdir. Kesin teşhis için bir doktora başvurmanızı ve yaptığınız işle ilgili detaylı bilgi vermenizi öneririz.

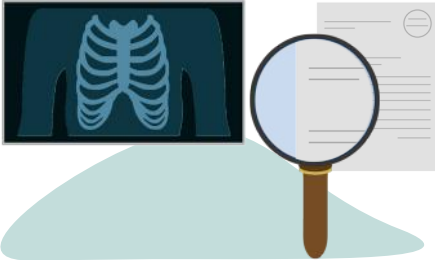

Tersanede Çalışıyorum:

Doğru çalışma yöntemi nedir?

Toza Maruziyet Kaynaklı Sorunlara Çözümler:

İşe alınırken sağlık muayenenizin yapıp yapılmadığını hatırlamaya çalışın. Normal şartlarda genel sağlık muayenesinden sonra işe alınmış olmanız gerekir. Ayrıca solunum yollarınızda bir sorun olup olmadığının belli aralıklarla kontrol edilmesi şarttır. 6 ayda bir göğüs radyografileriniz çekilmelidir.

Toz oluşumunu önleyici/azaltıcı tedbirler alınmalıdır. Bunlardan biri toz emiş sistemlerinin olması bir diğeryise çalıştığınız ortamın havalandırma sisteminin etkin bir şekilde çalışmasıdır.

Çalıştığınız ortamın toz ölçümü yapılmalıdır. Koruyucu ekipman olarak tozluk ve maske kullanmalısınız.

Gürültü Kaynaklı Sorunlara

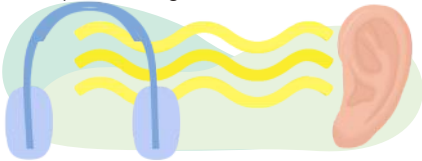
Çözümler:

İşe giriş muayeneleri sırasında gürültünün yan etkilerine karşı risk altında olan grup belirlenmelidir.

Bu sayede riskli gruptaki işçilerin gürültülü işten uzak tutulması sağlanabilir. Ayrıca periyodik muayenelerle bir sorun olup olmadığı kontrol altında tutulmalıdır.

Çalıştığınız ortamın gürültü ölçümleri yapılmalı ve sorun oluşturacak yükseklikteki seslere uzun süre maruziyetiniz engellenmelidir.

Gürültüye maruz kaldığınız süre zarfında kullanmanız üzere kulak koruyucusu sağlanmalıdır.

Önemli!

İşiniz her ne olursa olsun, iş sırasında sık sık mola vermek ve çalışma saatlerinin uzun sürelere yayılmaması sağlığını korumak adına gereklidir. Hukuki olarak haftada 45 ve günde 11 saatten fazla çalıştırılmanız yasaktır.

Gece çalışıyorsanız, hamileyseniz, emziriyorsanız çalışma süreniz en fazla 7.5 saattir.

16 ile 18 yaş arasındaysanız günlük en fazla 8, haftalık 40 saat çalıştırabilirsiniz. Fazla mesaiye kalmanız ise yasalara aykırıdır.

Bu yasak, gece çalışanlar ve hamileler için de geçerlidir.

Sıcaklık Kaynaklı Sorunlara Çözümler:

Düzenli sağlık kontrolleri gereklidir. Bu kontroller sırasında oksijen alım kapasitesine ve kapasitede değişiklik olup olmadığına dikkat edilmelidir. İşçilerle ısı kaynağı arasına siper gibi bölmeler konularak ısının etkisini azaltmak mümkündür.

Sık sık mola verilmeli ve bu aralarda dinlenebileceğiniz serin odalar ve tüketebileceğiniz soğuk içecekler bulunmalıdır.

Kapalı alanda çalışıyorsanız sıcaklığa sebep olan işlemler dışarıya yakın yerlerde yapılmalıdır.

Önemli!

İşveren yaptığınız işe uygun her türlü güvenlik önlemini almakla ve sağlıklı çalışma ortamı sağlamakla yükümlüdür.

İş Kazaları

Yüksekte çalışma sebebiyle işçilerin düştüğü kazalar yaşanabilir.

Malzemelerin düşerek işçilere çarptığı durumlar da görülmektedir.

Makinelerin kullanımı sırasında el ve kol kopması, sıkışması gibi sorunlar oluşabilir. Elektrik ile yapılan işlemlerin çok olması, elektrik çarpması gibi kazaların riskini arttırır.

Kimyasallarla yapılan işlemler yangın ve patlama riskleri oluşturur.

Filikaların testleri kum torbaları yerine insanla yapıldığında ölümcül kazalara sebep olabilir.

İş Kazalarının Önlenmesi

- Kişisel koruyucuların kullanılması gereklidir. Baret, tozluk, kulak koruyucu, gözlük, eldiven, maske ilk akla gelen koruyuculardandır.

- İşçi düşmelerini önlemek için yüksekte çalışan işçilere paraşüt tipi emniyet kemeri verilmelidir.

- Elektrik çarpmalarına karşı yalıtkan eldiven ve ayakkabı gibi kişisel koruyucularınız olmalıdır.

- Makinelerin makine koruyucular ile korunması gerekir.

- İş sırasında karşılaşılabileceğiniz tehlikeler hakkında bilgilendirilmelisiniz. İşveren işinizle ilgili iş güvenliği eğitimi vermelidir.

- Tersanenin risk değerlendirmesi yapılmalıdır.

Dikkat!

İş kazası geçirdim, haklarım neler?

İş kazaları sadece iş yerinde meydana gelen kazaları değil, işinizle ilgili her durumda ve işinizi icra ettiğiniz her anda geçirdiğiniz kazaları kapsamaktadır. Örneğin, işyerine gidiş ve geliş için işveren tarafından sağlanan bir taşıtta geçirilen kaza iş kazası kapsamındadır.

İş kazası geçirmeniz durumunda işveren kazayı işyerinin bulunduğu yerdeki emniyet birimlerine ve sağlık kurumlarına bildirmekle yükümlüdür. Kazanın gerçekleştiği tarihten itibaren 3 gün içerisinde Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirmelidir. Ancak kayıtdışı çalışıyorsanız işveren bu yükümlülükleri yerine getirmekten kaçınabilir. Bu durumda iş kazasının gerçekleştiğini gösteren belgelerle birlikte başvuruda bulunabilirsiniz.

İş kazasının gerçekleştiği yerdeki Sigorta Müdürlüğüne dilekçe ile başvurun. Bu kurum fiziksel zararınızı tespit etmek için sizi hastaneye yönlendirecektir. Burada sağlığınızla ilgili tetkikler tamamlandıktan sonra maluliyet oranınız belirlenir. Bu orana bağlı olarak maluliyet aylığı veya sürekli işgöremezlik geliri alabilirsiniz. Uğradığınız zarardan dolayı işverene maddi/manevi tazminat davası açabilirsiniz.

Önemli!

İşveren iş kazasından öte sizi kayıt-dışı çalıştırdığı için ceza ödemek zorundadır. Bu yüklü bir cezadır o yüzden işveren sizi işten atmakla tehdit ettiğinde ya da hakkınızı herhangi bir şekilde gasp ettiğinde elinizde işvereni korkutacak büyük bir koz olduğunu unutmayın.

Vaka Örneği

Kanada'da 50 yıldan uzun bir süre boyunca farklı tersanelerde çalışan emekli işçi Surette, emekli olduktan sekiz yıl sonra işitme kaybı sebebiyle işitme testine girmiştir.

Test sonucunda "çift taraflı işitme kaybı" tespit edilen Surette'ye iki adet işitme cihazı alması önerilmiş, Surette ise işitme kaybının gürültüye bağlı olduğunu ve mesleği sebebiyle oluştuğunu belirtmiştir.

Üzerinden sekiz yıl geçmiş olması sebebiyle işitme kaybının meslek hastalığı olarak belirlenmesi talebi reddedilen Surette, iki yıl süren davanın sonucunda meslek hastalığından kaynaklanan haklarını kazanmıştır.

Çalışma koşullarına ve kulaklık kullanıp kullanmadığına dair bilgimizin olmadığı Surette'nin 50 yıl boyunca pek çok farklı tersanede çalıştığı düşünülürse, kimilerinde gerekli güvenlik önlemleri alınmış olsa dahi, önlemlerin alınmadığı tersanelerin olduğunu Surette'nin yaşadığı işitme kaybı ortaya koymaktadır.

Bu kitapçık Hrant Dink Vakfı Hibe Programı kapsamında Avrupa Birliği desteği ile hazırlanmıştır. İçeriğin sorumluluğu tamamıyla Temiz Giysi Kampanyası Derneği'ne aittir ve Avrupa Birliği'nin ve/veya Hrant Dink Vakfı'nın görüşlerini yansıtmamaktadır.

Temiz Giysi Kampanyası Derneği
Adres: Kemankeş Karamustafa Paşa Mahallesi, Halil Paşa
Sokak, Ömer Abed Han, Kat 4 No 3-4
Karaköy, 34425 Beyoğlu/İstanbul, Türkiye
Telefon : +90 212 251 99 79